

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitvr Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1629

Cap. VIII. Dexteritas confessarij in euellandis peccatis ex corde Pœnitentis
& proponenda seria vitæ emendatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

catū aliquod graue in cōfessione reticuisſent. Quod cūm cōfeſſe fuiſſet cū iudicij ingentis doloris: paulo poſt in pace obierunt. Nunquā enim Dominus noſter diſpenſabit: vt qui cū ea diſpoſitione moritur, ſed liber ab inferno: niſi ad vitam rediens, culpam, quā præ pudore reticuit confiteatur. Alios duos caſus refert de duobus hominibus, qui, cum reticuiſſent quoddā peccatum in cōfeſſione, acceſſerunt ad communionem; nec tamen conſecratam hoſtiam potuerunt deglutire, donec rei pſa illud fuiſſent cōfeſſi. Aliud exemplū, quod noſtris temporibus euenit, licet videre apud Patrē Martinum Del-rio libro 2. de Magia p. 24. ſcēt.

CAPVT VIII.

DEXTERITAS CONFESSARII IN EUELLENDIS
peccatis ex corde pœnitentis, & proponenda ſeria vitæ
emendatione

TIAM EST VALDE NECESSARIA DEXTERITAS ET, PRVDENTIA Confessarij, cūm pœnitens non est omnino cœcus, neque mutus: quia agnoscit sua peccata & confitetur: deest tamen illi verum & efficaciam ea deferendi propositum: quamvis lingua dicat: se id propositum habere. vt enim dixit Dauid: a iniquitas mentitur sibiipſi. Et cūm dicit, se eam velle deferere, arctius illi adhaeret: non enim reipſa id præstat, quod verbis dicit, siquidem non constituit facere statim, quod potest, ac debet, vt euitet peccata. Quod euenire solet, quando inueterarunt in ipsis peccatis, quæ propter frequentiam & quasi consuetudinem profundas in anima iecere radices. In huiusmodi igitur casibus, necesse est adhibere fortiora remedia, vt peccatores sese tradant, ac dedant. Quare monedi sunt serio de ingenti periculo, in quo versantur; nisi semel culparum suarum radicem euellant. nam (vt alio nomine dixit Isaias) b de radice colubri egredietur Regulus, & semen eius absorbebit volucrem. ita dicere licet, quod cūm coluber peccati mortalis radices suas egit in corde, generat verè basiliscum magis venenatum: propositum scilicet viuendi instar Reguli alienius cum laxitate & libertate carnis, & absque subiectione ad legem; deposito timore Dei, & pudore apud homines. Ex quo basilisco siue regulo orientur Serpentes alati, innumera scilicet vitia quæ deuorabunt & absorbebunt pauperem ipsam animam, conuertentes omnino eam in execran-

a Psal. 16.
12.

I

b Isai. 14.
29.Basiliscus
est Regulus
ita Lxx in-
terpretes.

c Osee 9. 10.
d Psal. 48.
13.
e Iere. 13. 23

das suas abominaciones. De peccatoribus enim dicitur, quòd c *fiat* abominabiles sicut ea quæ dilexerunt; & d *fiat* similes iumentis insipientibus, propter eorū mores, quos imitantur. Et tandem euadunt sicut illi, de quibus dixit Deus per Ieremiam: e *si mutare potest Aethiops pellem suam, aut pardus varietates suas: & vos poteritis benefacere, cum didiceritis malum*, eique allueueritis. Non quòd talis mutatio sit impossibilis, quamdiu hæc vita durat, sed quòd difficillimè ad eam faciendam permoueantur.

2
Lib. 2. de vi
sicut. infir-
morum c. 5.
Tom. 9.

PRAETEREA, qui decreuit in malo suo proposito perfiltere: ipse met etiam dum viuit, se collocat in inferno, factus Dæmoni similis. vtenim ait S. Augustinus: *Humanum est peccare; Diabolicum autem perseuerare*. si enim vique ad mortem velis in eo perseuerare: id iam est velle damnari.

3

Quod si dicas te ante mortem velle mutare propositum: melius est illud statim mutare: quòd enim diutius in eo hæseris: mutatio erit difficilior, eò quòd peccatum profundiores iaciat radices; & cum eo recens addatur Sacilegium. Nam cum tali proposito confiteri, est ipsum Sacramentum irridere.

4

f Matt. 25.

Accedit, quod qui medicamento ad eò utili & salutari abutitur, eo se reddit indignum: eritque iusta pœna; vt quando in hora mortis illud quæreris, non inuenias. Et quemadmodum dum f *fatua* illæ *virgines* irent emere oleum, iudicata est earum causa, & clausa cœli ianua, excludit sunt æternum ab eo: ita poterit tibi euenire, cum agrotaueris: vt petas quidem Confessarium; sed dum ille quæratur, aut venit in domum tuam, tu exspires, aut mutus fias, nec loqui possis; & ita neque inuenies preciosissimum gratiæ Diuinæ oleum: sine quo non patet aditus in gloriam. Cum igitur nunc habeas vendentem hoc cœleste oleum, & pretium pro eo petatur integra tuorum peccatorum confessio, cum vero & firmo proposito ea deserendi ne negligas illud nunc emere; sed fac, quod fecerunt virgines prudentes: & da precium, quod petitur; eò enim ad eò exiguum, si cum gratia, quam optas, conferatur: vt non indignum nomine pretij. Et ideo dicitur dari gratis: & propterea appellatur gratia.

HÆC diligentia benè cognoscendi propositum, quod adferunt penitentes, exactius adhibenda est circa tria capita siue materias, in quibus damnum hoc solet frequentius euenire.

I

Primum est in materia ire, auersionum, siue inimicitiarum: quando in pœnitente manet propositum, iniuriam sibi illatam vlciscendi, aut non colloquendi cum ijs, qui eam intulerunt; sed dantur indicia rancoris, & odij: tunc enim non est pœnitens absoluendus. Nam iuxta sententiam

Salu-

Saluatoris g non est sanctum dandū canibus: quo nomine dignos se reddunt, qui volunt vlcisci; & indigni sunt veniā, qui alijs nolūt ignoscere: quē admodum euenit h seruo illi nequam, qui cūm nolūisset dimittere debitum con seruo suo, Dominus eius noluit ipsi debitum dimittere.

Idem euenire solet in materia luxurie, cūm occasio eius durat; nec pœnitens habet pectus, & robur animi ad eam vitandam. Nam talem ab soluere, esset mittere margaritas ante porcos, & Sacramentū offerre indignis. Nam qui potius vult retinere oculum, aut pedem, aut manum, quæ ipsum scandalizat: quā eam abscindere & à se abijcere: potius vult ad infernum cum tali socio descendere, quā sine eo ad cælum peruenire. Quare indignus est, cui peccata remittantur, qui non vult pericula & occasionē eadem reperendi deserere.

Idem etiam est faciendum circa debita: cūm pœnitens non statuit restituere, quod ipsius non est; & soluere quod debet: sed illud absque legitima causa facere differt. Nam & hoc est iudicium, quod non deferatur peccatum. Et i nemo potest (vt dixit Saluator) duobus Dominis seruire, ac proinde neque Deo simul & mammona: neque k diues transire poterit per foramen acus, hoc est per veram pœnitentiam, si est sicut camelus, siue nauticus funis debitis alienis oneratus; nisi, restituendo quę debet, subtilior reddatur: iuxta sententiam S. Augustini dicentis: si res aliena, propter quam peccatum est, cum reddi possit, non redditur, non agitur pœnitentia, sed fingitur. Si autem veraciter agitur, non remittitur peccatum nisi restituatur ablatum. Quod si in his casibus pœnitens traxerit moras: respondendum ei est: si nunc cūm bonum habet propositum, & exequi illud potest, id non facit: minus postea facturum, cūm presens feruor refrigeret. Quare præstat, vt ipsa realis restitutio præcedat absolutionem, tanquam bona dispositio ad eam cum fructu & vtilitate suscipiendam: quam eam postponere, cum periculo alicuius impedimenti: eueniet enim illi quod scriptum est in Iob: l Erit quasi Oliua projiciens florem suum, anrequam fructus prodeat. Nam statim atque à cōspectu CONFESSARIJ recesserit, abijciet bonum desiderium, vt illud non exequatur, QUARE præstat sequi SALOMONIS consilium, dicentis: m Ne dicas amico tuo: vade & reuertere: cras dabo tibi: cum statim possis dare. Vult DEVS habere te amicum: ac propterea petit vt reddas proximo, quod ei debes: ne igitur dicas ei: vade & redi, sine causa; sed statim redde, quod ei debes.

DICE-

g Matt. 7.6

h Matt. 18. 32.

2

3

i Mat. 6.24.

k c. 19. 24.

Epist. 54.

Habetur 14. q. 6. cap. 1.

l Iob 15. 31.

m Proverb. 2. 28.

DICENTI autem se in suo testamento constitutum, ut omnia sua debita solvantur: respondeat Confessarius: si tu non studeas animam tuam exonerare, cum possis: quomodo Testamentarii curabunt alienam exonerare: Quod si in vita sua non reddat, sed differat post mortem: signum est, quod nolit inordinatum affectum exuere: neque ipse aliena bona deseret, sed ipsa bona illum: quia illa non potest secum auferre. Peccata autem, quae possunt ipsum comitari, non deserent: sed ibunt cum ipso in infernum, vbi et paupertas & gemitus aeternus: eod quod non impleuerit, quod tenebatur. Quod si dicat: se non posse filios pauperes relinquere: respondeat Confessarius: deterius fore si propriam ipse animam pauperem ac desertam relinquat per totam aeternitatem. Nam filij non poterunt ipsi subuenire in mortis angustijs. Quemadmodum euenit infelici cuidam Chryso, qui (vt refert S. Gregorius) horrendis visionibus territus, & anxius auxiliolum petebat a filio suo Maximo, qui nesciebat, quo modo illum iuuaret. Deinde filij non educunt ipsum ex inferno: nec dabunt aquae guttam, vt eius poena relaxetur. Et quid est filijs relinquere aliena, nisi etiam relinquere occasionem, qua ipsi eant ad infernum, vbi etiam augeant ipsorum cruciatum & tormenta? Expedit igitur hominem fieri cautum ex diuini epulonis exemplo: qui bona sua reliquit quinque fratribus in mundo remanentibus: & timens, ne & illi sicut ipse damnarentur, cupiebat illos moneri, vt tempestiue suam vitam componerent: ne post eam ad poenam adeo horrendas descenderent. Qui autem in talibus poenis constitutus tale dabat consilium: optasset procul dubio illud pro seipso acceptum, antequam ad eas descenderet. Quod cum non fecerit: sit saltem error miserissimi, & infelicis illius diuini exemplum & cautela ijs, qui adhuc viuunt; vt statim faciant, quod debent.

DENIQUE Confessarius dexterè ac prudenter debet semper monere poenitentem: Confessionem nihil illi profuturam, si ei desit verum propositum emendationis: etsi enim homines decipiat, dicens se tale propositum habere: non poterit tamen Deum decipere. In speculo exemplorum referuntur duo valde insignia. Alterum cuiusdam filij, qui per triginta annos multas fecit elemosynas & orationes pro defuncto parente: Cui parens ipse apparens dixit: se quidem esse in purgatorio: sed opera, quae filius faciebat, nihil sibi prodesse: eod quod illa faceret in statu peccati mortalis: cuius rei causam dicebat eam esse, quod semel tantum in anno confiteretur, & quidem merè propter formam, & absque proposito emendationis. Filius hæc audiens compunctus fuit & serio confessus est: & breui tempore eadem opera faciens pro suo patre, quae antea, ipsam de Purgatorio breui liberauit, de alio etiam refert, quod post Confessionem, Communionem, & Extremam Vnctionem mortuus, apparuit

*A. l. Dialog.
cap. 38.*

*verbo Confess. exem-
plo 28.*

verbo Confess. exem. 6.

magno

magno cuidam amico, ac dixerit, se damnatum, eò quòd non habuisset verum de peccatis dolorem; nec propositum abstinendi & se emendandi, si conualesceret.

CAPVT IX.

INDVSTRIA AC DEXTERITAS CONFESSARII
ad excitandum in Pœnitente dolorem, timorem, &
pudorem de peccatis.

ON MINORI DEXTERITATE OPVS EST CONFESSARIO ad reparandam & curandã dispositionem Pœnitentis, sentientis magnam cordis duriciem circa dolorem peccatorum: sine quo tamen Sacramentalis absolutio non potest suum effectum sortiri. Solet autem hæc cordis duricies ex aliqua trium radicum prouenire:

Primum ex defectu fidei, quæ est semimortua, nec apprehendit legitime peccati lethalis grauitatem, & iniuriam Dei in eo contentam; Deinde, eò quòd spiritus quodammodo sit immersus cuius rerum terrenarum; aut denig, eò quòd inordinata aliqua affectio rerum creaturarum vinctus quodammodo teneatur: illa enim affectio valde illud indurat ad res animæ amplectendas, & conuertendum se ad suum Creatorem, suaq; peccata deffenda. Feruens autem Confessarius non debet animũ abijcere, propterea quòd cor Pœnitentis adeò videat induratum: sed sicut alter Moyses a assumens virgam in manu percutit petram, vt exeat ex ea fons lachrymarum, quæ illud emolliant: allatis rationibus, & modo adhibito, quem posuimus in primo Tomo. Nec sine mysterio b *petra quã percutit Moyses, & effluxit aqua, vocatur SILEX*. Qui Chalybe excussorio percussus emitit ex se igneas scintillas. Nam cor durũ ictum virga potestatis Sacerdotalis & rationibus, quas adferunt Confessarij: producit torrentes lachrymarum propter admissa peccata, & scintillas affectuum amoris, quibus dolor ille peruenit ad perfectam contritionem disponitque ad viuam gratiæ aquam suscipiendam; & ad ignem perfectæ charitatis accendendum. Et quemadmodũ theriaca solet educi ex ipso veneno, ita debet Cõfessarius etiã ex ipso peccato educere motiua & causas ad odiũ in illud concitandũ, & concipiendã contritionẽ valde perfectã vnaquaq; enim causa est quasi ictus quidem quo percutitur Petra, vt aquã & ignẽ emitat. Et quãuis hæ rationes sint multæ, & fufius explicatæ in alijs nostris libris, & nominatim in septẽ meditationib⁹ positis in tractatu de

a Exodi 17.
5.
Traff 3, c. 8
b Num. 20.
12.

1. P. Medita
tio. Tom. 1.
Traff 3, c. 4